Opdrachtformulering
'Verkenning Strategische Keuzes Woningbouw & Mobiliteit Amsterdam Noord'

28 april 2026

Aanleiding: Zorg vanuit Noord over gebrek aan integrale besluitvorming in de context van stadsbrede besparingen op investeringen

Het Dagelijks Bestuur van Stadsdeel Noord heeft zorgen of bij de besluitvorming over het (tempo van) realisatie van woningbouwplannen en mobiliteitsingrepen in voldoende mate integrale afwegingen (kunnen) worden gemaakt waarbij ook raakvlakken en kansen met andere beleidsambities (zoals groen, economie, sociaaleconomische ontwikkeling) worden meegenomen. Op 10 maart 2026 vond hierover een bestuurlijk overleg plaats met wethouders van der Horst (Verkeer) en van Weyenberg (Ruimtelijke Ordening) en, vanuit DB Noord, Yassmine el Ksaihi (portefeuillehouder Verkeer en Vervoer) en Brahim Abid (portefeuillehouder Grond en ontwikkeling). Het Dagelijks Bestuur van Stadsdeel Noord heeft het signaal overgebracht dat er op projectniveau keuzes worden gemaakt die andere opties beperken, doordat er te weinig integraal wordt gekeken naar het hele gebied en de samenhang met verschillende projecten en toekomstige kansen.

Het Dagelijks Bestuur heeft een hulpvraag neergelegd:
Hoe kunnen we borgen dat op cruciale momenten, als keuzes gemaakt worden binnen projecten, beter de totaalafweging gemaakt wordt?

Toezegging: directies gaan een verkenning maken

B*estuurders en directeuren hebben op 10 maart 2026 afgesproken dat er door de directies R&D, V&OR en G&O i.s.m. Stadsdeel Noord en de Vervoerregio een verkenning wordt uitgevoerd waarin de woningbouwplannen, het mobiliteitsplan Noord, de bedrijvenstrategie en andere relevante ontwikkelingen (zoals die van bevolkingsomvang, groen, bruggen en veren) bij elkaar worden gebracht. Daarbij is afgesproken dat bestuurders vaker bij elkaar zullen komen in deze samenstelling om de ontwikkeling in Noord te bespreken.*

Deze toezegging is gedaan terwijl de coalitieonderhandelingen voor het nieuwe college in volle gang zijn. Op dit moment wórden er vragen gesteld door de onderhandelaars over mogelijkheden tot besparingen, waarbij ook de grote investeringen in stadsdeel Noord in het vizier zijn. Op 28 april hebben onderhandelaars de vraag neergelegd voor het Investeringsdomein Openbare Ruimte en Mobiliteit (ORM): ***welke investeringen kunnen worden uitgespaard als er minder woningen worden gebouwd dan in het laagste scenario (3500) uit de BO Complete Stad?*** Deze actuele bestuurlijke vraag benadrukt de urgentie om hier vanuit een integraal perspectief een onderbouwd antwoord op te kunnen geven.

Doel: Integrale sturing mogelijk maken in tijden van schaarste én hoge ambities voor de complete stad

In de ontwikkeling van Noord komen lokale, stedelijke en regionale/nationale opgaven op het gebied van woningbouw, bereikbaarheid, leefbaarheid en economie samen. Dit maakt de ontwikkeling complex maar biedt ook kansen. Op dit moment vindt de aansturing van al deze opgaven nog te weinig in samenhang plaats. Een plek waar projecten en programma's periodiek samenkomen en die het bestuurders mogelijk maakt om het geheel te overzien en aan te sturen is nog onvoldoende. Het mobiliteitsplan Noord voorziet hier gedeeltelijk in –

maar beperkt zich tot bereikbaarheid en daarbij vallen de verbindingen óver het IJ (Veren en Sprong over het IJ) niet binnen de scope van het plan.
De bestuurlijke noodzaak om te prioriteren en faseren is toegenomen vanwege hoger uitvallende kostenramingen en toenemende druk op dekkingsbronnen. Tegelijk staan de ambities van een leefbare en complete stad overeind – juist ook in Noord. Dit vraagt om een helder antwoord op de vraag: *waar zetten we op in? Welke bereikbaarheidsmaatregelen, wanneer in de tijd, wat eerst wat kan later, wat kan minder en wat moet anders – ook als we uitgaan van een lager bouwtempo dan bij de start van projecten voorzien?*
De verkenning biedt ruimte om tot onorthodoxe voorstellen te komen. Want de huidige tijd vraagt hierom. Hiermee is verkenning te zien als concrete gebiedsgerichte doorvertaling van de bestuursopdracht Bouwen aan de Complete Stad, toegespitst op Noord en de bereikbaarheid in het stadsdeel, over het IJ en naar de regio. De verkenning vindt ook plaats binnen het kader van de ambities van Amsterdam maakt Ruimte en biedt input voor het desbetreffende Uitvoeringsprogramma.
De *verkenning strategische keuzes Noord* moet bestuurders binnen enkele maanden overzicht en inzicht bieden om tot keuzes te komen.

Resultaat: Overzicht, inzicht en governance om integrale keuzes te maken
Het resultaat van de Verkenning Strategische Keuzes Noord betreft een notitie die overzicht biedt in de onderlinge relaties en financiële afhankelijkheden tussen de verschillende projecten/maatregelen en inzicht geeft in mogelijke ontwikkelscenario's (keuzes) inclusief opties voor faseringen en besparingen (ook op basis van een lager bouwtempo van nieuwe woningen in Noord). Onderdeel van de notitie is daarbij ook een governancestructuur die de mogelijkheid biedt om integraal te sturen op de ontwikkelingen in Amsterdam Noord. Op basis van deze notitie kan na de zomer bestuurlijk richting worden gekozen.

De notitie bevat de volgende onderdelen:

1. Een overzicht met de voor de ontwikkeling van Noord belangrijkste elementen/projecten uit de programma's Ruimte voor de Stad, Haven-stad, Sprong over het IJ, Mobiliteitsplan Noord, Veren aangevuld met de belangrijkste elementen/projecten uit de in Noord lopende gebiedsontwikkelingsprojecten en de daarbij horende bovenplanse opgaven. Ook voor Noord relevante ontwikkelingen in de regio (bijv. Zaanstad) en regionale/nationale opgaven (bijvoorbeeld rond A10 en spoor Zaanstad) worden hierbij betrokken.

2. Het in beeld brengen van de samenhang en afhankelijkheden tussen alle geplande en benodigde maatrelen en projecten in ruimte en tijd en financiële afhankelijkheden en de daarbinnen verwachte knelpunten/dilemma's en ook kansen/oplossingsrichtingen voor toekomst. Opties voor besparen, faseren en prioriteren zijn in beeld. Daarbij kan ook projectoverstijgend gekeken worden, bijv. naar het autosysteem voor Noord en welke keuzes daar zijn.

3. Hieruit volgt een palet van ontwikkelscenario's (tempo groei woningbouw & mobiliteitsmaatregelen), op basis waarvan strategische keuzes gemaakt kunnen worden. In deze ontwikkelscenario's is ook ruimte voor het verkennen van onorthodoxe opties – tussen en binnen projecten en opgaven. De knoppen (afkomstig uit Bouwen aan de Complete Stad) die in deze scenario's in ieder geval worden meegenomen zijn:
    a. Knop 1- Aantal nieuwbouwwoningen per jaar

b. Knop 17- Bovenplanse Investeringen bereikbaarheid
c. Knop 18- Groeiadaptatie openbare ruimte en mobiliteit
d. Knop 19- Schaalspronginvesteringen mobiliteit
e. Knop 38-(Mobiliteits) Hubs
f. Knop 39-Doelgroepgericht Parkeerbeleid
g. Knop 40-Sociaal rechtvaardige openbare ruimte en mobiliteit

4. Het opstellen van een organisatievoorstel voor de wijze waarop periodiek, op bestuurlijk niveau, voortgang en samenhang van de programma's, projecten en maatregelen besproken wordt en waarbinnen integrale afwegingen gemaakt kunnen worden.

5. Het doen van een voorstel voor vervolgstappen om integrale sturing mogelijk te maken – bijvoorbeeld: uitwerken van één of meerdere ontwikkelscenario's en een strategisch keuzemenu waarin per maatregel/project wordt aangegeven in welke mate deze een bijdrage levert aan de gewenste strategische ontwikkelingsrichting(en).

Aanpak en planning
Om in korte tijd tot resultaat te komen kiezen we voor een intensieve samenwerking met de juiste mensen. We willen dit doen door als eerste stap met een klein team een overzicht te maken van de projecten met de relevante feitelijke gegevens. Tegelijk gaan de projecten aan de slag met inhoudelijke vragen. Op basis hiervan maken we met alle interne stakeholders een analyse van onderlinge samenhang tussen de projecten, de risico's en dilemma's en de mogelijke ontwikkelscenario's. Werkvorm is 2x een tweedaagse werkconferentie met pressurecookersessies, onder professionele begeleiding.
Globaal ziet de planning er als volgt uit:

6 mei	**Start -** Vaststellen opdracht door directeuren (en parallel via het opdrachtgeversoverleg Mobiliteitsplan)
Mei en juni	Voorbereidend (huis)werk kernteam: opstellen overzicht maatregelen/programma's/projecten inclusief onderlinge afhankelijkheden en mogelijke raakvlakken
	Voorbereidend huiswerk projecten aan de hand van een aantal vragen zoals: waar liggen opties om te besparen? Wat zijn mogelijkheden om te prioriteren op doelstellingen binnen het project ten gunste van de leefbare stad voor de toekomst (AMR waarden: sociale- ecologische- en uitvoerbaarheidsgrenzen)?
26 mei (indien nodig)	OGO Mobiliteitsplan Noord met uitnodiging van Programma Sprong over het IJ, Programma Veren en Ruimte voor de Stad (ambtelijk opdrachtgevers Verkenning)
24 juni (indien nodig)	OGO Mobiliteitsplan Noord met uitnodiging van Programma Sprong over het IJ, Programma Veren en Ruimte voor de Stad (ambtelijk opdrachtgevers Verkenning)
Maandag 29 en dinsdag 30 juni	**Tweedaagse sessie werkconferentie onder begeleiding op locatie in Noord:** - Vaststellen samenhang, afhankelijkheden, knelpunten en dilemma's en kansen voor de toekomst - Schets mogelijke ontwikkelscenario's

	- Ideeen voor governance t.b.v. integrale sturing & vervolgstappen - Bepalen uitzoekvragen tot de volgende tweedaagse (2 maanden later, met zomerreces ertussen)
Voor het zomerreces *(plannen!)*	Terugkoppeling resultaten aan directeuren V&OR, G&O, R&D, samen met Vervoerregio en Stadsdeel
Juli/augustus	Uitwerken opbrengsten tweedaagse, schrijven tussenrapportage
Begin september *(plannen!)*	Bestuurlijke bespreking 4 bestuurders tussenrapportage met overzicht/samenhang projecten/programma's en eerste outline ontwikkelscenario's
September	Uitwerken palet ontwikkelscenario's en voorstel governance
28 en/of 29 september	**Werkconferentie (een tot twee dagen) met alle stakeholders waar opbrengsten en keuzes besproken worden**
Midden oktober *(plannen!)*	**Afronding** - Bestuurlijk overleg, presentatie verkenning, afspraken vervolg

Financiën
De bestuurlijke opdracht omvat (elementen van) de programma's Haven-stad, Sprong over het IJ, Mobiliteitsplan Noord en Veren. Insteek is om de verkenning voor te financieren vanuit Mobiliteitsplan Noord (V&OR, G&O, en de Vervoerregio) en dit daarna te verrekenen met programma Sprong over het IJ en programma Veren. De kosten, benodigde (interne) capaciteit en ten behoeve van externe ondersteuning inclusief begeleiding van de tweedaagse worden geraamd op maximaal € 100.000 (afhankelijk van de gekozen aanpak en de mate waarin de betrokken directies op korte termijn capaciteit beschikbaar kunnen stellen).

Organisatie
Opdrachtgever voor deze verkenning zijn de directeuren van de betrokken directies: V&OR, RenD, G&O.
Gedelegeerd opdrachtgever is 5.1, 2, e wnd Amtelijk opdrachtgever V&OR Mobiliteitsplan Noord.
Opdrachtnemer/projectleider is 5.1, 2, e programmamanager Mobiliteitsplan Noord.

Praktisch: afgesproken is om de verkenning op te pakken vanuit het Mobiliteitsplan Noord – hierin zijn ook de Vervoerregio en het Stadsdeel vertegenwoordigd. Vandaar dat de projectleiding en het gedelegeerd opdrachtgeverschap liggen bij het Mobiliteitsplan Noord. De OGO overleggen van het Mobiliteitsplan Noord zullen hiervoor gebruikt worden de komende periode, waarbij Ruimte voor de Stad, Sprong over het IJ, Veren en indien nodig anderen worden uitgenodigd.
De begeleidingsgroep doet voorbereidend werk voor de conferentiedagen, is aanwezig en aan het werk tijdens de conferentiedagen en reflecteert op de (tussen)producten.

Bijlage

Overzicht deelnemers (in bewerking)

	Naam	**Expertise/ rol**
Kernteam Verkenning (max 8) Organiseert produceert & schrijft	5.1, 2, e	Projectleider Verkenning, PMB (Mobiliteitsplan Noord)
	5.1, 2, e (+ collega)	Procesbegeleider conferentiedagen, penvoeder notitie
	5.1, 2, e	Planner, scenario's en strategie, PMB
	5.1, 2, e	Scenario's woningbouw, G&O
	5.1, 2, e	Ontwerp en ruimtelijke input, R&D
	5.1, 2, e en/of 5.1, 2, e	Secretaris en productierol conferentiedagen, PMB
Begeleidingsgroep Verkenning (ca 20 personen) Levert input & reflecteert – aanwezig op de conferentiedagen	5.1, 2, e	Ruimte voor de Stad, Bouwen aan de Complete Stad, R&D
	5.1, 2, e	Zaan IJ, R&D
	5.1, 2, e	Rijk-regio, V&OR
	5.1, 2, e	SARP Mobiliteitsplan Noord, Veren, Sprong over het IJ, V&OR
	5.1, 2, e 5.1, 2, e	Strategie en toekomstvisie, V&OR
	5.1, 2, e	Haven-Stad, MIRT verkenning OVSA
	5.1, 2, e	Adviseur bestuur, Stadsdeel Noord
	5.1, 2, e	Integraal Gebiedsadviseur Noord, V&OR
	5.1, 2, e	Gebiedsmanager, Stadsdeel Noord
	NOG INVULLEN	V&OR, Kennis en Kaders
	NOG INVULLEN	Vervoerregio
		Project
Projecten & programma's binnen Verkenning (onderdeel begeleidingsgroep)	5.1, 2, e	Haven-Stad
	5.1, 2, e	Sprong over het IJ
	5.1, 2, e	Veren
	5.1, 2, e	Johan van Hasseltzone
	5.1, 2, e	HOV Zaan IJ
	5.1, 2, e	Aansluitingen A10
	5.1, 2, e	Versterken Fietsnetwerk Noord
	5.1, 2, e	Publieke Mobiliteit
Ambtelijk opdrachtgevers Verkenning	5.1, 2, e	G&O, alle gebiedsontwikkelingen stadsdeel Noord
	5.1, 2, e	V&OR o.a. Veren
	5.1, 2, e	V&OR o.a. Mobiliteitsplan Noord, Johan van Hasseltzone, HOV Zaan IJ
	5.1, 2, e	R&D, Ruimte voor de Stad
	5.1, 2, e	Vervoerregio, Mobiliteitsplan Noord
Rol bij werkconferenties om te verscherpen en reflecteren	5.1, 2, e	Amsterdam Maakt Ruimte
	5.1, 2, e	Oostbrug, grote projecten
	VACANT	Dwarskijker
Directeuren	5.1, 2, e	AOG V&OR, Oostbrug, grote proejcten,

	Josja van der Veer	R&D
	5.1, 2, e	G&O